

ligeoverfor denne Forsamling, og derfor mener jeg, at han her vilde være i sin lutheriske Net. Jeg kan imidlertid tænke mig, at Ministeren tager Hensyn til andre kirkelige Myndigheder, Herre Gud, det er ogsaa menneskeligt at tage Hensyn der, han kan tænke som saa: Jeg kunde have Lyst til at gaa lidt videre, men der er Døg over Døg, og jeg maa tage Hensyn til de og de Sider, derfor udtaler jeg mig, som jeg gjør. Naar den ærede Minister imidlertid mente, at Brugen af den omtalte Stof kun havde fundet Sted i en enkelt Kirke, huffer den ærede Minister vistnok feil; thi jeg har mine Dplysninger fra N. M. Petersens Literaturhistorie, og efter den var det, som sagt, for en hel Række af Kirker. Magtet den ærede Ministers Udtalelser, tror jeg dog netop, at vi skulle holde paa at vise de forvildede Jaar til ham for at se at faae dem samlede ind i Jolden; thi ville de komme til Næveren og Konfirmationen et Aar før, eller hvad det er, saa ser jeg ikke Noget til Ginder derfor, og jeg er vis paa, at der er mange Præster i Folkekirken, der ville sige, at der Intet er til Ginder derfor. Vi have Adskillige i vore Menigheder, der ere akkurat af samme Mening, og som det paa ingen Maade var ønskeligt skulde træde ud, og jeg tror, at, dersom den ærede Minister vilde løfte Banneret, vilde han se mange Præster og Biskopper i sit Følge. Der er vistnok en talrig Flok af dem, der ere i selve Folkekirken, altsaa inde i Jolden, som let kunde loffes ind paa den Vej at sige: Nu skulle Knuderne strammes, vi maa maasse om lidt ud ad samme Vej. Jeg kan derfor ikke se Andet, end at det er i Folkekirken sande Interesse, naar Thinget vedtages at anbefale dette Andragende til Kultusministerens nærmere Overveielse og Omsorg.

Kjær: Jeg har kun en kort Bemærkning at gjøre ligeoverfor den høitærede Krigsminister. Jeg lagde Mærke til i de Dplysninger, han gav om vedkommende Sag om denne Mand fra Atterup, at han meddelte os, at Militæretaten var kommen til Kundskab om, at vedkommende Person allerede i sin Barndom og Ungdom havde lidt af Anfald af Sindssygdhed; men den høitærede Minister oplyste os ikke om, hvornaar Militæretaten var kommen til denne Kundskab. Efter min Opfattelse vare de komne til denne Kundskab, ligesaa snart vedkommende Person havde viist sig ude af Stand til at opfylde sine militære Pligter, men saa har det efter min Mening været i høieste Grad uforsvarligt, at vedkommende Myndighed beholdt Vedkommende længere. Men selv om saa er, at de først ere komne til Kundskab derom, efter at de havde tilbøjet endel Straffe, saa vil jeg paa Forhaand sige, inden jeg hører, hvad den ærede Minister siger i saa Henseende, at det er i mine Dine lige saa uforsvarligt, at de ikke have indhentet saadanne Dplysninger, inden de have

tilbøjet ham flere Straffe. Derved kunde dog maasse nogle af de Under, der ere overgaaede denne ulykkelige Mand, været forhindrede, og det havde efter min Mening været Militæretatens Pligt. Forsaa vidt kan jeg i den Henseende være tilfreds, at jeg hørte, at den høitærede Krigsminister lovede, at Vedkommende faar fri Proces, men hvis det skulde føre til, at Enken ikke skulde faae nogen Erstatning for at have faaet sin Søn sindssygt hjem, en Søn, som hun trøede var rask og frisk, da han kom ind i Militæretaten, er det et i høieste Grad sørgeligt Udbytte. Hvis det skulde finde Sted, haaber jeg, at En eller Anden vil tage sig videre af den Sag, og at det maa føre til, at Vedkommende maa faae en virkelig Erstatning for det Tab, han har lidt. Jeg kan ikke se Andet, end at det er Statens Pligt, at den maa erstatte det saa godt, den kan, og det bliver jo dog i høi Grad tarveligt. Tabet af hans Sandsfer kan man jo ikke erstatte ham, det er ligesom umuligt, men man maa gjøre, hvad man kan, saaledes at man støtter de Vedkommende, hans Moder, eller hvem Forsørgelsespligten nu paa-hviler og derved bøder lidt paa, hvad her er flet. Jeg kunde altsaa ønske at vide, naar Militæretaten er kommen til Kundskab om, at han tidligere har lidt af Sindssyge, og jeg maa tilføje, at det er mærkærdigt, at ikke Vedkommende — hans Moder, eller hvem der ellers har staaet i Forhold til ham — ikke allerede tidligere har givet Autoriteterne Meddelelse om, at Sligt var Tilfældet; thi jeg kan ikke vel tænke mig, at vedkommende Person da var bleven taget til Krigstjeneste.

Krigsministeren (Kauffmann): Naar den sidste ærede Læser mente, at jeg skulde have sagt, at den Vedkommende allerede i sin Ungdom havde haft Anfald af Sindssygdhed, saa tror jeg rigtignok, det ærede Medlem har misforstaaet mig. Jeg har sagt: Anlæg til Sindssygdhed; men det er en stor Forskjel. Spiren til Sygdommen har været tilstede, men den er ikke kommen til Udbrud. Som Følge deraf er det høist sandsynligt, at ogsaa hans Familie først er bleven opmærksom derpaa, efter at Sygdommen var kommen til Udbrud, medens han gjorde Tjeneste. Hvornaar Afdelingen er kommen til Kundskab om, at han var sindssforvirret, og naar den har skrevet til Familien, kan jeg i dette Dieblis ikke bestemt oplyse, men den har rimeligvis ikke skrevet, førend hele Sagen om hans Understøttelse var kommen paa Bane, og først da har man erholdt disse nærmere Dplysninger. Det er altsaa ganske sikkert, at Tjenesten muligvis har givet Anledning til, at Spirerne udvikledes hurtigere, end det ellers vilde have været Tilfælde, men de have været tilstede og have først efter længere Tids Tjeneste viist sig saa kjendelig, at man kunde fatte Mistanke. Jeg tror saaledes, at der i denne Sag er